

Vlaams
Parlement

ingediend op **780** (2020-2021) – Nr. 2
8 juni 2021 (2020-2021)

Verslag

namens de Commissie voor Algemeen Beleid,
Financiën, Begroting en Justitie
uitgebracht door Stijn De Roo

over het ontwerp van decreet

tot wijziging van het Bestuursdecreet
van 7 december 2018

Samenstelling van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie:

Voorzitter: Steven Vandeput.

Vaste leden:

Arnout Coel, Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Philippe Muyters, Steven Vandeput;
Adeline Blancquaert, Anke Van dermeersch, Wim Verheyden;
Stijn De Roo, Peter Van Rompuy;
Willem-Frederik Schiltz, Maurits Vande Reyde;
Celia Groothedde, Björn Rzoska;
Ludwig Vandenhove.

Plaatsvervangers:

Liesbeth Homans, Lorin Parys, Sarah Smeyers, Wilfried Vandaele, Paul Van Miert;
Filip Brusselmans, Yves Buysse, Johan Deckmyn;
Jo Brouns, Koen Van den Heuvel;
Marino Keulen, Gwendolyn Rutten;
Mieke Schauvliege, Jeremie Vaneeckhout;
Bruno Tobback.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

Documenten in het dossier:

780 (2020-2021) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

I.	Toelichting door minister-president Jan Jambon.....	4
1.	Algemene situering	4
2.	Inhoudelijke wijzigingen	4
3.	Aanpassingen aan het Bestuursdecreet	6
II.	Bespreking.....	8
1.	Vragen en opmerkingen van de leden	8
1.1.	Tussenkomst van Willem-Frederik Schiltz	8
1.2.	Tussenkomst van Björn Rzoska	8
1.3.	Tussenkomst van Andries Gryffroy	8
2.	Antwoorden van minister-president Jan Jambon.....	9
III.	Stemmingen	9
1.	Artikelsgewijze stemming.....	9
2.	Stemming over het geheel	9
	Gebruikte afkortingen	10

In de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie werd op 1 juni 2021 het ontwerp van decreet tot wijziging van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 besproken en goedgekeurd. Bij het ontwerp van decreet werd toelichting verschaft door Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management.

I. Toelichting door minister-president Jan Jambon

1. Algemene situering

Bij de aanvang van zijn inleidende uiteenzetting wijst minister-president *Jan Jambon* erop dat de oorspronkelijke Europese richtlijn (richtlijn 2003/98/EG) inzake hergebruik van overheidsinformatie (hierna de PSI-richtlijn) reeds in 2003 werd aangenomen. Deze had twee doelen: het stimuleren van de Europese informatiemarkt door het harmoniseren van de regels met betrekking tot het voor hergebruik beschikbaar maken van overheidsinformatie, en het garanderen van een eerlijk speelveld op de informatiemarkt. De PSI-richtlijn van 2003 werd omgezet in Vlaamse regelgeving met het decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie.

In 2013 heeft de Europese Commissie al een aantal wijzigingen doorgevoerd aan de hand van een herziene PSI-richtlijn (richtlijn 2013/37/EU). De belangrijkste wijzigingen hadden betrekking op de invoering van een recht op hergebruik van algemeen toegankelijke bestuursdocumenten, de toevoeging van culturele instellingen aan het toepassingsgebied, en een vergoedingsbeleid met marginale of beperkte kosten als uitgangspunt. Deze PSI-richtlijn van 2013 werd bij decreet van 12 juni 2015 tot wijziging van het decreet van 27 april 2007 omgezet.

De decretale bepalingen met betrekking tot het hergebruik van overheidsinformatie zijn inmiddels opgenomen in het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

Op 26 juni 2019 is de PSI-richtlijn (richtlijn (EU) 2019/1024 van het Europees Parlement en de Raad) van 20 juni 2019 inzake open data en hergebruik van overheidsinformatie in het Europees Publicatieblad gepubliceerd. De nieuwe PSI-richtlijn moet uiterlijk tegen 17 juli 2021 in Vlaamse regelgeving worden omgezet. De richtlijnen van 2003 en 2013 worden door de voornoemde PSI-richtlijn van 2019 ingetrokken met ingang van 17 juli 2021.

Het voorliggende ontwerp van decreet realiseert die omzetting van de PSI-richtlijn (EU) 2019/1024 in Vlaamse regelgeving. Aanvullend worden een aantal bepalingen in verschillende hoofdstukken van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 aangepast. Bij de omzetting van de nieuwe PSI-richtlijn is ervoor gekozen het Bestuursdecreet aan te passen strikt volgens de gewijzigde bepalingen van de richtlijn.

2. Inhoudelijke wijzigingen

Daarop overloopt de minister-president de belangrijkste inhoudelijke wijzigingen ten opzichte van de PSI-richtlijn van 2013. Om te beginnen is de titel van de richtlijn aangepast. Deze vermeldt nu ook expliciet open data. Verder is het toepassingsgebied uitgebreid met bepaalde documenten van overheidsondernemingen in de nuts- en transportsector. Zij volgen een aangepast regime vergelijkbaar met dat voor openbare musea, bibliotheken en archiefinstellingen

De richtlijn bevat ook definities voor onder meer overheidsondernemingen, standaardlicentie, dynamische gegevens, onderzoeksgegevens, hoogwaardige datasets, redelijk rendement op investeringen en derde partij.

Wat formaten, dynamische gegevens en API's betreft, geldt het algemene principe dat overheidsinstanties gegevens die voor hergebruik in aanmerking komen, zo veel mogelijk ter beschikking stellen volgens het principe open by design en open by default. Open data als concept heeft betrekking op gegevens in een open formaat die door iedereen voor alle doeleinden vrij gebruikt, hergebruikt en gedeeld kunnen worden. De minister-president wijst er daarbij op dat het opendatabeleid van de Vlaamse Regering, dat brede beschikbaarheid en hergebruik van overheidsinformatie aanmoedigt en het circuleren van informatie zowel voor burgers als bedrijven bevordert, een belangrijke rol kan spelen in het bevorderen van de ontwikkeling van nieuwe diensten die gebaseerd zijn op nieuwe manieren om dergelijke informatie in te zetten.

De richtlijn voorziet verder in een verplichting om dynamische gegevens beschikbaar te maken via een API, tenzij dat de financiële en technische mogelijkheden van een overheidsinstantie zou overstijgen.

Vergoedingen zijn in regel beperkt tot marginale kosten voor vermenigvuldiging, verstrekking en verspreiding, evenals voor de anonimisering van persoonsgegevens en voor maatregelen ter bescherming van commercieel vertrouwelijke informatie. Overheidsinstanties die verplicht zijn inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten voor de uitvoering van hun publieke taken te dekken, overheidsondernemingen en openbare musea, bibliotheken en archiefinstellingen, kunnen hogere vergoedingen vragen. In het licht hiervan zal de Vlaamse Regering een lijst vastleggen met overheidsinstanties die verplicht zijn inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten voor de uitvoering van hun publieke taken te dekken. De lijst in kwestie wordt online bekend gemaakt.

Onderzoeksgegevens dienen kosteloos voor hergebruik ter beschikking te zijn. Dat geldt ook voor hoogwaardige datasets. Hierop bestaan echter een aantal uitzonderingen. Zo onder andere voor specifieke datasets, in het bezit van overheidsondernemingen, indien dit aanleiding zou geven tot marktverstoring; voor hoogwaardige datasets van musea, bibliotheken en archiefinstellingen; en voor hoogwaardige datasets van overheidsinstanties die verplicht zijn inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten voor de uitvoering van hun publieke taken te dekken. In het laatste geval geldt de uitzondering enkel voor een maximale duur van twee jaar.

Er wordt voorzien in een uniek toegangspunt voor het ter beschikking stellen van voor hergebruik beschikbare datasets, in formaten die toegankelijk, gemakkelijk vindbaar en elektronisch herbruikbaar zijn (open data). Het Vlaams opendataportaal bij het agentschap Digitaal Vlaanderen (opendata.vlaanderen.be) zal concreet invulling geven aan het unieke toegangspunt voor open data in Vlaanderen.

Ook onderzoeksgegevens, geheel of gedeeltelijk gefinancierd met publieke middelen en voor zover openbaar gemaakt via een institutionele of thematische databank door onderzoekers, onderzoeksinstituten of organisaties die onderzoek financieren, worden onder het toepassingsgebied van de richtlijn gebracht, volgens het beginsel open by default en in overeenstemming met de FAIR-principes (Findable – Accessible – Interoperable – Reusable). Daarbij wordt rekening gehouden met intellectuele eigendomsrechten, bescherming en vertrouwelijkheid van persoonsgegevens, beveiliging en rechtmatige handelsbelangen volgens het beginsel as open as possible, as closed as necessary.

Hoogwaardige datasets zijn kosteloos beschikbaar (al voorziet de richtlijn in een aantal uitzonderingen zoals toegelicht bij de wijzigingen inzake vergoedingen), in een machinaal leesbaar formaat, via API's en, in voorkomend geval, aan de hand van downloads in bulk.

In bijlage 1 bij de richtlijn zijn enkel de thematische categorieën opgenomen (geospatiale data, aardobservatie en milieu, meteorologische data, statistiek, bedrijven en eigendom van bedrijven, mobiliteit). Een lijst met concrete hoogwaardige data-sets zal door de Europese Commissie worden vastgelegd in de loop van 2021.

De Europese Commissie evalueert de toepassing van de nieuwe PSI-richtlijn ten vroegste op 17 juli 2025 en zal hiervoor de medewerking vragen van de lidstaten.

3. Aanpassingen aan het Bestuursdecreet

De minister-president legt uit dat het voorliggende ontwerp van decreet ook een aantal bepalingen van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 aanpast.

In de afdeling met betrekking tot elektronische uitwisseling van berichten wordt de equivalentieregel in artikel II.22 gewijzigd om twee doelstellingen te realiseren. Enerzijds om een digital-by-defaultbenadering mogelijk te maken ten aanzien van professionele e-governmentgebruikers, en anderzijds om de equivalentieregel te vereenvoudigen en te flexibiliseren. Op basis van die equivalentieregel kunnen analoge procedures onder bepaalde voorwaarden digitaal verlopen.

Bovendien wordt een nieuw artikel ingevoegd met als doel de rechtszekerheid te verhogen bij het gebruik van de federale eBox door Vlaamse overheidsinstanties. Ook de Vlaamse overheid en de lokale besturen kunnen op basis van het Bestuursdecreet immers gebruik maken van de eBox om berichten aan burgers of ondernemingen te verzenden.

In de afdeling met betrekking tot bestuurshandelingen in elektronische vorm wordt een bepaling ingevoegd over de materialisering van elektronisch ondertekende documenten. Bij het materialiseren van een elektronisch ondertekend document is het onder bepaalde voorwaarden mogelijk dat de handtekening haar rechtsgeldigheid behoudt.

In de afdeling met betrekking tot toegang tot bestuursdocumenten worden ook enkele aanpassingen gedaan. Zo wordt uitvoering gegeven aan het arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 43/2020 van 12 maart 2020 door de uitzonderingsgrond voor documenten die opgesteld worden in het kader van strafvordering of administratieve sancties te beperken in de tijd. Als het niet meer mogelijk is om een straf of administratieve sanctie op te leggen, kan de uitzonderingsgrond niet meer ingeroepen worden om het document aan openbaarheid te onttrekken.

Ook wordt de aanvraag- en beroepsprocedure verder verfijnd in functie van meer rechtszekerheid, efficiëntie en minder administratieve lasten. Zo wordt de ontvangst van de aanvraag vanaf nu gemeld aan de vraagsteller en wordt de verplichting voor overheidsinstanties om een register van aanvragen bij te houden, geschrapt. Verder worden procedurele onduidelijkheden rechtgezet wat de termijnen in de beroepsprocedure betreft.

Interne mededelingen worden voortaan beter beschermd, zodat de Vlaamse regeling niet langer strenger is dan de richtlijn 2003/4/EG van 28 januari 2003 inzake de toegang van het publiek tot milieu-informatie. De richtlijn laat overheidsinstanties toe om hun interne raadplegingen en beraadslagingen af te schermen van openbaarheid als dat noodzakelijk is om hun taken uit te voeren. De regering wil op dit punt niet langer aan goldplating doen.

Tot slot werd het recht op gebruik van de bestuursdocumenten die openbaar gemaakt werden met toepassing van dit hoofdstuk verduidelijkt.

In de afdeling met betrekking tot open data en hergebruik van overheidsinformatie wordt de nieuwe PSI-richtlijn omgezet – zoals hoger toegelicht – en worden de

aanvraag- en beroepsprocedures inzake toegang tot bestuursdocumenten (in het kader van de openbaarheid van bestuur) en hergebruik van overheidsinformatie beter op elkaar afgestemd en verder verduidelijkt.

In de afdeling met betrekking tot vrijwaring van de strategische belangen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest wordt het toepassingsgebied *ratione personae* en *ratione materiae* verfijnd.

In de afdeling met betrekking tot elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer wordt vastgelegd dat de Vlaamse overheidsinstanties de gegevens die ze nodig hebben voor de uitvoering van de taken van algemeen belang waarmee ze zijn belast, of voor de uitvoering van de verplichtingen die op hen rusten, via de Vlaamse dienstenintegrator bij de authentieke gegevensbronnen moeten opvragen.

In de afdeling met betrekking tot organisatie van het statistiekbeleid wordt decretaal vastgelegd dat de Vlaamse Statistische Autoriteit voor de uitoefening van haar opdracht toegang heeft tot individuele gegevens in de databanken van andere overheden, zoals het Rijksregister. Daarnaast wordt de uitbouw en het beheer van een statistische gegevensbank (datawarehouse) geregeld. Ook wordt de rol van de Vlaamse Statistische Autoriteit als vertrouwde derde partij verankerd. Dit uiteraard telkens binnen de grenzen van de privacyregelgeving en het respect voor het statistische geheim.

In de afdeling met betrekking tot verwerking van persoonsgegevens voor beleids-ondersteunende taken wordt in een decretale rechtsgrond voorzien opdat departementen, intern verzelfstandigde agentschappen en publiekrechtelijk vormgegeven externe verzelfstandigde agentschappen vlotter toegang kunnen krijgen tot databanken, zoals het Rijksregister, voor beleidsondersteunende taken met het oog op de voorbereiding of evaluatie van het beleid en de opvolging van de beleidsuitvoering. Ook wordt in een decretale rechtsgrond voorzien voor de oprichting van databanken beleidsinformatie ter ondersteuning van de voorbereiding en evaluatie van het beleid met betrekking tot het betreffende beleidsdomein.

In de afdeling met betrekking tot rapportering aan het Vlaams Parlement wordt het artikel met betrekking tot de jaarlijkse rapportering over de toepassing van de bepalingen over de toegang tot bestuursdocumenten en de beroepen ingesteld bij de beroepsinstantie openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie geschrapt. Dat gebeurt om de administratieve lasten te beperken. Aangezien de PSI-richtlijn geen verplichting meer bevat voor de lidstaten om elke drie jaar een verslag te bezorgen met betrekking tot de praktijk inzake hergebruik van overheidsinformatie, kan ook die bepaling geschrapt worden. Uiteraard zal vanuit de Vlaamse overheid tijdig input bezorgd worden voor een evaluatie van de PSI-richtlijn, zodra de Europese Commissie daarom verzoekt.

In de afdeling met betrekking tot het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid worden de externe innovators in het stuurorgaan voortaan voor vijf jaar – en dus niet meer voor twee jaar – benoemd. Het stuurorgaan kan beslissen om personeelsleden van de Vlaamse en lokale overheid omwille van hun expertise uit te nodigen om als waarnemend lid gedurende een jaar de werkzaamheden van het stuurorgaan bij te wonen.

In de afdelingen met betrekking tot inleidende bepalingen en definities, en organisatiebeheersing en interne audit, worden verwijzingen geactualiseerd en bepalingen verduidelijkt. Ten slotte worden in de afdeling met betrekking tot experimentregulering en regelluwe zones enkele technische aanpassingen aangebracht.

Afsluitend verzoekt de minister-president de commissieleden het hen voorgelegde ontwerp van decreet te willen goedkeuren.

II. Bespreking

1. Vragen en opmerkingen van de leden

1.1. Tussenkoms van Willem-Frederik Schiltz

De fractie van *Willem-Frederik Schiltz* verwelkomt dit ontwerp van decreet tot omzetting van de PSI-richtlijn. Dat België pas op de vijftiende plaats staat van de Digital Economy and Society Index (DESI) toont aan dat een versnelling op dit vlak nodig is. Dat er bij de Vlaamse relance volop zal ingezet worden op digitalisering is dan ook een zeer goede zaak. Open Vld draagt administratieve vereenvoudiging, een innovatieve, klantgerichte en toegankelijke overheid, en digitalisering en vereenvoudiging van wetgeving in het hart. Hij waarschuwt dat de overheid bij de uitrol hiervan dan wel dezelfde standaarden zal moeten halen als degene die de burger voor zijn digitale diensten op heden gewend is van de privésector.

Het lid vraagt vervolgens toelichting bij de manier waarop het ontwerp van decreet past in het kader van het relanceplan Vlaamse Veerkracht. Verder informeert hij of het tegemoetkomt aan de e-governmentstreefdoelen uit de Europese verordening Single Digital Gateway uit 2018, die 2023 als horizon heeft. Is er, in het licht van het in het SERV-advies aangehaalde belang van de samenwerking tussen overheden, overleg gepleegd met andere beleidsniveaus? Hoe verliep dit? Valt op dit vlak nog snelle winst te boeken?

1.2. Tussenkoms van Björn Rzoska

Björn Rzoska looft de overzichtelijkheid van de manier waarop de regering dit bijzonder technische dossier aan het parlement presenteerde, in het bijzonder de afzonderlijke en in een tabel opgenomen antwoorden op de kritische opmerkingen van de Raad van State en de SERV. Zijns inziens is dit een schoolvoorbeeld van hoe technische aangelegenheden op een inzichtelijke manier aan het parlement kunnen worden voorgelegd.

Vervolgens bepleit hij blijvende aandacht voor e-inclusie en waarschuwt hij dat de terecht snelle digitalisering van overheidsdiensten de op dat vlak minder geletterde mensen niet in de kou mag laten staan. Dit moet een blijvend aandachtspunt zijn, want men mag de maatschappelijke omvang van de digitale ongeletterdheid niet onderschatten.

Met het oog op efficiëntie dringt ook hij aan op samenwerking met de federale overheid. Voor wie de dienstverlening van de overheid nodig heeft, maakt het uiteindelijk immers niet uit welke overheid voor wat verantwoordelijk is. Zijn fractie steunt alleszins het ontwerp van decreet.

1.3. Tussenkoms van Andries Gryffroy

Andries Gryffroy sluit zich aan bij de lovende woorden van zijn voorganger en dankt ook de SERV en de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens voor hun grondige werk. Ook hij noemt de manier waarop een en ander is voorgesteld in de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet voorbeeldig.

Verder klopt het dat de op zich absoluut noodzakelijke digitalisering moet passen in een ruimer kader van omgang met data. Het lid is insgelijks bekommerd om het lot van digibeten, waarbij niet alleen financiële toestand maar ook leeftijd een rol speelt. Flink wat ouderen kunnen nu immers al niet meer om met de apps van de banken en zijn aangewezen op hulp voor hun financiële verrichtingen. Dat is niet evident. Een andere bekommernis van de spreker betreft de omgang met

bestuursniveaus of entiteiten die achterblijven op het vlak van ordentelijk databeheer. Men moet immers vermijden dat zij ons blokkeren. De burger wil ook niet telkens opnieuw dezelfde gegevens invullen. Coherentie is belangrijk.

2. Antwoorden van minister-president Jan Jambon

Minister-president *Jan Jambon* beaamt dat het ontwerp van decreet weliswaar noodzakelijk, maar tegelijk ook onvoldoende is voor het volledig realiseren van de digitaliseringsdoelstellingen van het Vlaamse relanceplan. De Europese richtlijn moet omgezet worden en de opendatastructuur moet opgezet worden. Maar op zich vormt dit slechts een minimale vereiste in het licht van de Vlaamse ambities die zijn geformuleerd in het relanceplan. Het plan gaat veel verder. Vlaanderen op zich scoort beter voor de DESI-parameters dan België, maar blijft wel nog hangen in de Europese middenmoot. Deze regering heeft echter de top 5 als ambitie. Wat daarvoor nodig is, staat in het relanceplan Vlaamse Veerkracht.

Digitaal Vlaanderen overlegt permanent met de federale overheid, waarbij de minister-president in het bijzonder Smals vzw en het Rijksregister vermeldt. Vlaanderen heeft alle belang bij overeenstemming met dergelijke bronnen, zoals ook de Kruispuntbank van Ondernemingen. Het is zijn uitdrukkelijke ambitie om de overheidssdienstverlening compleet transparant te maken voor de burger, van welk niveau (gemeentelijk, provinciaal, Vlaams, federaal en Europees) deze dienstverlening ook uitgaat. Het burgerprofiel via de website van de eigen gemeente is daartoe de goede invalshoek. Het is zijn ambitie dit zelf waar te maken voor de lokale en Vlaamse overheden, maar ook de federale overheid zou dat denkspoor moeten volgen. En waarom ook Europa niet? Uiteraard is daar overleg voor nodig.

E-inclusie impliceert een offensieve benadering, maar zolang niet iedereen digitaal mee is, is ook een defensieve benadering nodig. Daarom moet in afwachting ook analoge dienstverlening aangeboden worden. Waarschijnlijk zullen er in het gemeentehuis dus wel loketten blijven bestaan, ook al bewandelen steeds meer burgers de digitale weg. Tegelijk worden in het licht van een meer offensieve benadering ook programma's aangeboden door de ministers Weyts (Onderwijs), Crevits (VDAB) en Somers (Lokale Besturen) om zoveel mogelijk mensen op de digitale weg te krijgen. Daarvoor wordt een groot budget uitgetrokken, mee in het kader van het relanceplan.

III. Stemmingen

1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1 tot en met 69 worden zonder verder opmerkingen aangenomen met 13 stemmen voor bij 1 onthouding.

2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt daarna ook het ontwerp van decreet tot wijziging van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 aangenomen met 13 stemmen voor bij 1 onthouding.

Steven VANDEPUT,
voorzitter

Stijn DE ROO,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

API	Application Programming Interface
DESI	Digital Economy and Society Index
EG	Europese Gemeenschap
EU	Europese Unie
ICT	informatie- en communicatietechnologie
PSI	public sector information
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding